

עטרת שלום

עלון שבועי שע"י מוסדות קאמרגא בארה"ק – בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
רח' ארזי הבירה 48 ירושלים
פרשת תרומה

בס"ד, עש"ק פרשת תרומה
ה' אדר תשע"ג – שנה ד' גליון קנ"ז

זמני הדלקת הנרות ומוצ"ש

הרה"ג מוצ"ש ר"ת	ירושלים	בני ברק	ניו יורק	מונטריאל
6:44	6:04	4:50	6:40	6:05
6:46	6:14	5:01	6:40	6:08
6:40	6:08	4:51		

נא לשמור על קדושת הגליון

עטרת ראשנו

דברי תורה מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי (כה ב.)

בפתח אליהו (תיקו"ז יז) בינה לבא ובה הלב מבין. היינו אנשים שיכולים להמשיך חכמה ובינה כדי לברר את כל הניצוצי השכינה. 'תקחו את תרומתי' מכאלו אנשים יקחו את התרומה לבניית המשכן.

והנה רש"י אומר שי"ג דברים נתנו למשכן. היינו כמו שמבאר אא"ז הגה"ק קוה"ק רבי יצחק יהודה יחיאל מקאמרגא בספרו הקדוש אוצר החיים (מצוה צה) באריכות נפלא מאוד שמרמז לי"ג מדות של רחמים, שאמרו חז"ל (ראש השנה יז): שאינן חוזרות ריקם, היינו שע"י שיקחו תרומה יעוררו את הי"ג מדות של רחמים.

וזדהו אמרו שם חז"ל, 'הוי"ה הוי"ה' (שמות לד ו) אני הוא קודם שיחטא האדם, ואני הוא לאחר שיחטא האדם ויעשה תשובה. וידוע קושית הרא"ש למה צריך קודם החטא לרחמים עיי"ש. והנראה לומר שאפילו שחטא יכולים להמשיך את הי"ג מדות של רחמים מהשורש של הי"ג מדות שהוא קודם החטא שאינו נפגם, היינו שמי שחטא אז פגם בשפע של הי"ג מדות, ולכן הוא צריך להמשיך מהשורש הי"ג מדות של קודם החטא.

ולזה כאן במשכן שאמרו חז"ל (שמו"ד נא ח) שע"י המשכן נתכפר מעשה העגל, ולכן היה צריך ליקח י"ג דברים למשכן, כדי שע"י יעוררו את השורש הי"ג מדות של קודם החטא.

הקב"ה יעזור שיבנה הבית המקדש השלישי ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, בביאת גואל צדק בב"א.

(רעוא דרעיון תש"ע לפ"ק)

המשכן צריך להיות על אדני צדק ואמת, כמו ארזים שלו שהרוויח באמת ואמונה כמו שכתוב 'הייתי ביום אכלני חרב וקרח בלילה ותדר שנתי מעיני' (בראשית לא מ), וגם שהכול עשה לשם שמים כדי לקיים פריה ורבייה.

וזזה בא התורה לומר זיקחו לי שיקח מכסף ממה שהרוויח לשם שמים, וזה לי לשמי שפירש רש"י, וזה מרמז זיקחו לי בני' י"פ טו"ב שצריך ליקח רק מכסף שכולו טוב לשם שמים.

וגם לי בני' מ' לרמז למה שאמרו חז"ל (פסטה ב.) שארבעים יום קודם יצירת הולד בת קול יוצאת וכו'. והטעם שאז הוא השורש שכולו טוב, וכן כאן צריך לקחת את הכסף ממקור שכולו טוב, שזה החיוב קודם עשיית המשכן,

ועל ידי שיהיה הבאת הכסף בקדושה ולשמה, אז נוכל להרים ולתקן השכינה, וזהו 'תרומה' נוטריקון תרו"ם ה', היינו שצריך להרים ולעלות את אות ה' אחרונה בחינת השכינה הקדושה, כמו"ש 'ומלכותו בכל משלה' (תהלים קג ט). לעלותה בעשר דרגותיה, כמו שאמרו חז"ל (כלים פ"א מ"ו) עשר קדושות הן וכו'. ולעומת זה אמרו חז"ל (ראש השנה לא.) עשר מסעות נסעה השכינה וכו'. ולכן 'תרומה' בני' י"פ שם אדני, לומר שצריך לעלות כל העשר בחינות של השכינה.

וזזה ג"כ מרמז 'מאת' הוא אותיות אמ"ת, שצריך לעשות את הכסף באמת ולא בשקר ומרמה. 'כל' הוא בחינת צדיק, שלקחו את הכסף מאיש צדיק כנ"ל. 'ידבנו בני' ע"ב בחינת חכמה. 'לבנו' בחינת בינה, כמו שאיתא

כבר התקשו המפרשים (משכיל לדוד אלשיך הקדוש) למה כתוב זיקחו לי, דהוי ליה למימר ויתנו לי.

ואפשר לומר, שמשום שכאן מדובר בנתינת תרומה לבניית המשכן וכמ"ש 'ועשו לי משכן ושכנתי בתוכם', ולכן צריך להיות שיהיה כל בניית המשכן רק לשם שמים, כי עי"ז יהיה למשכן קיום והעמדה.

ולכן כתוב זיקחו לי ופרש"י לי לשמי. היינו שבא לומר שצריך ליקח רק מכסף שהרוויח ממשא ומתן כאמונה ועשה לשם שמים בקדושה, כי כל דבר שעושה אדם הישראלי בענייני מסחר צריך לראות שהכסף שהוא מרוויח לא יהיה באיסור רק לשם שמים, היינו שבשעת שעושה מסחר יחשוב שהכול הוא עושה למען הרבות כבוד שמים, וכן כשאדם ישן צריך לחשוב לא משום שהוא עייף הוא הולך לישן, אלא משום שיהיה לו כוח לקום לעבודת הבורא ב"ה לתורה ולתפלה, וכן האכילה הוא כדי שיהיה לו כוח לתורה ולתפלה, וכן כאן כשבונים את המשכן צריך להיות מכסף שנעשה על טהרת הקודש לשם שמים, שיכוון שמהכסף הזה יעשה רק דברים טובים.

ומזה הטעם הביא יעקב אבינו ארזים לעצי שטים דוקא, כמו שפרש"י וז"ל: 'ועצי שטים' ומאין היו להם במדבר, פירש רבי תנחומא, יעקב אבינו צפה ברוח הקודש שעתידין ישראל לבנות משכן במדבר, והביא ארזים למצרים ונטעם, וצוה לבניו ליטלם עמהם כשיצאו ממצרים. והטעם למה באמת הביא את ארזים הללו, שבא יעקב אבינו להורות לבני ישראל, שכדי לבנות

עטרת חכמים

עיונים וביאורים מרבתינו ז"ע

אבני שהם ואבני מלאים לאפד ולחשן (כה ז).

ר"ל, 'אבני שהם' הוא כנגד לוחות האבן הראשונים ששיבר אותם משה רבינו תחת ההר, קודם שנתנם לישראל. ואגב אני אומר ב' מעמים לשבירת הכלים של לוחות אלו. האחד שמעתי מאדוני אבי מורי ורבי הרב הקדוש מו"ה יצחק אייזיק יהודה יחיאל זלה"ה, כיון ששמע משה רבינו שישראל עבדו ע"ז, ועשו את העגל, ויהיה ח"ו חרון אף על ישראל. ומחמת גודל אהבת ישראל שהיה בו שיבר את הלוחות. ואמרו רז"ל (שבת קה): כל השובר כלים בחמתו כאלו עובד ע"ז. ומסתמא היו הלוחות כלים נאים ביותר. ועבור זה היה משתתף תיכף עם ישראל, שהוא עצמו ג"כ היה עובד ע"ז. וכמו שעל משה רבינו עצמו לא יכול לחול שום חרון אף, ה"ה ג"כ לא היה יכול לחול שום חרון אף על ישראל.

והמעט הב' לשבירת הלוחות הראשונות, נראה לי שאמרו רז"ל (שם קמה): מוטב שיהיו שוגגים ואל יהיו מזידין. לזה כששמע משה שישראל עובדין ע"ז, ומסתמא יעבדו אח"כ ג"כ, מיד שיבר לוחות הברית, שנכתב בהם: 'לא יהיה לך אלהים אחרים לא תעשה לך פסל לא תשתחוה להם ולא תעבדם'. ואם היה נתון להם את הלוחות תיכף, והיו עובדין אח"כ ג"כ ע"ז של העגל, היו כולם מזידין, לזה מוטב שיהיו שוגגים ואל יהיו מזידין. וא"ת הרי מעמד הר סיני היה קודם לנתנת הלוחות, ואז שמעו ג"כ: לא יהיה לך אלהים אחרים וגו'. אלא אינו דומה שמיעה לראיה ממש, כי מחמת גודל אור בהיר היו יכולים לומר שלא שמעו כלל, כמו שאמרו אח"כ: 'אתה תדבר ונשמעה ואל ידבר עמנו אלהים פן נמות' כנודע. וזה היה מכון משה רבינו בשבירת הלוחות, שכמעט יהיו שוגגים ולא מזידין, ח"ו כנודע. והבן. נמצא עבור זה נקראו לוחות האבנים הראשון 'אבני שהם' שהוא אותיות משה"ה, כי רק הוא היה מקבל אותם מאת הקב"ה כביכול, והוא שיבר אותם ג"כ.

'אבני מלאים' נקראו לוחות השניות, שנתמלאו אח"כ מלא רחמים עבור תפלתו ובקשתו של משה רבינו להקב"ה, שיתן פעם שנית הלוחות, כדכתיב: וישב משה אל ה' ויאמר וגו' ועתה אם תשא חמתם מוטב ואם אין וגו'. ויאמר משה אל ה' ראה אתה אומר אלי וגו'. ויאמר ה' אל משה פסל לך שני לוחות אבנים כראשונים וגו'. ויקרא בשם ה', ויעבור ה' וגו' אל רחום ורחון וגו', וזהו שלוחות השניות נקראו אבנים מילואים שנתמלא הקב"ה מלא רחמים על ישראל ונתן לנו לוחות השניות. ('בן בית' דף 12 מרבינו אליעזר צבי מקאמרנא)

עטרת רז

רזי תורה מרבתינו ז"ע

והקמת את המשכן כמשפטו אשר הראית ביה (כו ל)

וכאמה כן בתה, כלת משה בחינת לאה הפנימיות, נקודת יוד, נקודת ציון, היכל קודש הקדשים, בת עין, שם עומד כל הצורה והקומה של המשכן. והוא 'הראית' ביוד 'בה' סיני למשה רבינו שאהו עצמו בהנעה כסיני.

ואלוהי שוה תיקון נפשי, ועל זה באתי להאי עלמא שפלה, יצחק יהודה יחיאל, להאיר עיני חשכים, ללבב לבות בני ישראל, להאיר להם דרך בסודות מרן יצחק האריז"ל אור להבת ישראל הבעש"ט. וזה מוכרח אני לגלות כל זה, ולולא זה היה לי למנוע עצמי לדרוש ולפור ברבים כל כך, שאלמלא יחזקאל נביאה אמר זה תוהא איכא בעלמא (זוה"ק ח"ג קרא), ואני הקמין, והדל, שפל, ונבוה, נדוש בעקב, נבוה וחדל אישים, כמבואר בזהר שם בוהר ח"ל: כגונא דא לתתא, כמנא דחייבין ברא, אהי אתכסא וזעירית גרמה, עד דלא אתחזיאת מכל דיוקנא בר נקודה חדא, ובר אתאן גבורי כח וזכאי קשופ, כביכול עושים להאי דבר, ואנהירת זעיר זעיר, ואתעבידת בדיוקנא כשפירו דילה ה' כמלקדמין: אתו חבריאי ונשקוה, אמר רבי אלעזר, אלמלא יחזקאל נביאה אמר דא תוהא הוי בעלמא, נגליה רבי אלעזר ונשקיה כמלקדמין, לקבל הכל, ושלא למנוע פרי עמי, להאיר עיני חשכים,

'אתה הראת לדעת' חסר יוד, כי שם הראיה בהשגות גדולות אין סוף, ולדעת ולייחד שם 'כי הוי'ה' הוא האלהים'. ובוה החזיקו עצמיכם לגדולים (שלי"ה מסכת שבעות נר מצוה ה), לדרוש ולחקור בגדלות עני וצרינו, לדבקה בו באמת, ובלב תמים ושלם.

ויחוד של הפסוק 'אתה הראת לדעת כי יהוה הוא האלהים אין עוד מלבדו' במספר יחוד, אלף למד פא, דלת למד תו, נון ואו נון, יוד ואו דלה, יהו"ה, להעלות ד"ל אותיות משם אדני"ה אל שם הוי"ה. ובעת רצון נשלם הת"ו עם יוד, בסוד תי"ו, כמבואר בדברי מרן (לקי"ת פקודי) בסוד 'גדל נא כח אדני' יוד רבתי, שבעת רצון נתמלא הת"ו ביוד, 'כח' את אדני בחינת כלת משה, ונעשה גם שם בפסוק 'אתה הראת לדעת' בג"ש בנייה שווה, עם הפסוק כאן 'הראית', למלאות הת"ו ביוד ד'גדל' אבי"ר.

('היכל הברכה' דף 12 מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

'הקמת' חסר ואו. 'הראית' מלא יוד.

והענין 'הקמת את המשכן' סוד נקודה פנימיות בחינת ציון יסוד דמלכות, כמבואר בפע"ח (תיקון הצות פ"ד) נקראת 'משכן', שצריכה הקמה לעשותה פרצוף בת ה' ספירות, כדי שיהיה פכ"פ, ובוה 'הקמת לך אבנים גדולות' (דברים כו ב) מרנו לתיקון תרין נקודות, נקודת אהור ירושלים בחינת לאה, ונקודת פנים ציון בחינת החל. וצריכין להקים השכינה ולסעדה, בלב אמת ובלב טהור נכנע, ולא היה אפשר להקים את המשכן (רש"י לג'ל) שהיא המלכות אלא על ידי משה, כי השפלתו ע"י הכנעה הוא הגבהתו של המלכות. וגם עכשיו בדור הזה, אי אפשר לעשות איזה הקמה למקדש ה', אברי שכניה, אם לא בצירוף ניצוץ משה הכנעה עד אין, או נתרומם הנפש בחינת המלכות, ובוה שיהיו עצמו בהכנעה לא ירוש מן הצבור, ויתפלל עם הצבור מלה במלה, ויבקע כשחר אורו' (ישעיה נח ה) להאיר במלכות ואצילות אור עד אין ערך, בכל יום נוסף על חבריו.

וזהו 'הקמת' חסר ואו, להורות שאין שום הקמה בעולם אלא על ידי משה, הקם עלמא יחידאי (אקדמות), 'הקמת לך' על ידי ניצוץ משה, ל"ך שער החמשים שהשיג משה רבינו.

'הראית' מלא יוד, אבל 'אתה הראת לדעת' (דברים ד לה) חסר יוד, באותו נקודה לאה (לקי"ת בעלעלתך) כלת משה בחינת יוד ולכן רק אצל משה כתיב ביה, ושם בנקודה זעירא שחורה בת עין, נראית כל הפרצוף, כמו שנראה כל האילן עם פירותיו בגרעין שלו כידוע. עיין זוהרקי"ע (בתחלת הספר) כי צלע ירמוז לכנסת ישראל הפנימיות בחינת לאה כלת משה נקודת יוד, כלת משה מלאה ומלכות החל בית דוד מלבר. ובסוד יוד זאת נקודה הפנימיות בת עין זעירא שחורה לאה, כאמה בנה כן בתה לאה, דמיא לאמא שמישה זכה ג"כ לבניה עיי"ש. ששם יוד של 'הישבי בשמים' (תהלים קנא א) יתיר יוד, בגין דלא אתפרש יוד מן אתר דא לעלמין (זוה"ק ח"א רכה), ולא כתיב יושב פסיק יוד מלהשפיע לאתר דא לעלמין. והוא סוד 'פטר רחם' (שמות יג יב) דאפתח כל רחמים ורעוא ורצון על ישראל, וכל עמיקא עלאה בחינת בניה 'ממעמקים קראתך' הוא אות יוד דא (זוה"ק ח"ג רסה),

עטרת תפארת

עבודות וסיפורים מרבתינו ז"ע

ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם (כה ח)

שכאשר חגג רבינו חנוכה בית מדרשו, שאלו אחד למה בנה קירות כל כך עבים? (עניים היה כמטר שלם). ויען רבנו: בעוד שלשים שנה יודע לך הדבר. כעבור שלשים שנה בשנת תרנ"ה, פרצה השריפה הגדולה, שאכלה למעלה מחצי בתי העיר, ובתוכם גם בית מדרשו של רבינו, ואלמלא הקירות העבים, היו צריכים לבנות הכל מחדש, ומכיון שהקירות נשארו, לא הצטרכו אלא לעשות לו גג חדש, רצפה וחלונות.

(בית קומרנא דף 51)

הכנסת (ראה בספרו אוצר החיים פ' יתרו (שמות דף ק"ג) בתשובה שהשיב לה"ר שמואל הלד זלה"ה מצפת, בפסוק: "לא תעשון אתי אלהי כסף" בענין עשיית צורות בבית הכנסת).

והקים רבינו בית המדרש משלו. שנבנה כמשך כמה שנים וגמרה בשנת תרכ"ה. ורבינו ג"כ נדב ש"סים אחדים לבית מדרשו, ומכ"ם, מורים ואלפסי גדולים, ובהם הרבה הערות בכתב ידו הקדושה. כן נדב מקראות גדולות דפוס וינציה ש"ד.

ושמעתי מפי החסיד הישיש ר' קופל שריבר ע"ה,

בתחילת רבנותו של רבינו הגה"ק רבי יצחק יהודה יחיאל מקאמרנא ז"ע, היה מתפלל בבית הכנסת הגדול שבעיר, שבו התפללו מרן בעל הפרי מגדים, והרה"ק רבי אלימלך מליזנסק ז"ע, והרה"ק רבי משה ליב מסאסוב ז"ע (שתיקון הצות שלו העיר את לב נבי העיר לנדב את ההלומים שלהן לגמור את הכיפה שעל בית הכנסת). והנה לאחר זמן הרשו הנבאים לעצמם, לצייר דמויות של אריות על גבי ארון הקודש, וכן רכשו מגורת פלז גדולה שעמדה על ארבע רגלים בצורת אריות רובצים. מאז עזב רבנו את בית

שולחן הטהור

לקט הלכות מספר 'שולחן הטהור' וזר זהב' לרבינו יצחק אייזיק מקאמורנא זי"ע

דיני כניסתו לבית הכנסת. סימן מח

ואם הוא בבית המדרש שאין שם עזרה, יכנס ויניח תפילין על מקומו, ויחזור ארבע אמות לאחוריו^א, ויאמר הפסוק הזה [ואני ברוב חסדך אבוא ביתך] ופסוק 'בבית אלהים נהלך ברגשי'^ב.

וישתחוה נגד ארון הקודש, ויקיף את התיבה פעם אחת בכל יום, ויאמר פסוק אחד מן שבעה פסוקים של 'אלהים יחננו' ושם 'אנא בכח'^ג, ובשבת יקיף שבעה הקפות בהארה בלבד, ובשביעי יאמר שם שק"ו צ"ת ופסוק 'ברכנו'^ד. ובזמן הזה אין כאן יוהרא^ה:

~~~~ מסגרת השלחן ~~~~

צמח כיון שזה סותר דברי המהרש"ו בשעה"כ, כיון דאין לסמוך על החברים כמו שהאר"ק מרן הרש"ש (נה"ש דף כה). הרי כל כוונה זה הוא מהחברים כפי משמעות הדברים בשעה"כ שם כ"ל, ועוד דהרי מרן הרש"ש בהקפות בשבת נהג לא כהשעה"כ וסמך על עדות מהר"י צמח, עיין תורף הדברים בהערה הבאה.

ובענין לומר שם 'אנא בכח', איתא **במשנת חסידים** (מסכת בית הכנסת פ"ב מ"ד) - ואחר ההקפה יאמר שם הראשון של 'אנא בכח', וכה' בסידורי האר"ק והרש"ש.

ז. דהיינו בשבת יקיף שבעה הקפות בהארה בלבד, דהיינו בשתיקה ללא אמירת פסוק, ובהקפה השביעי יאמר שם שק"ו צ"ת ופסוק 'ברכנו'. ולכאורה צריך להיות בהיפך קודם אומר הפסוק 'ברכנו וכו' ואח"כ אומר השם שק"ו צ"ת, ואפשר לומר דבאמת לאו דוקא נקיט כן, וצריך לומר קודם הפסוק 'ברכנו וכו' ואח"כ השם שק"ו צ"ת, כמו שסדרו בסידורי האר"ק והרש"ש.

ובענין להקיף שבעה הקפות בשבת. איתא **בפע"ח** (שער עולם העשיה פ"א) - ואמנם ביום ז' א"צ להקיף רק פ"א לבד, ויש ספק בדבר אם הוא נגד הת"ת שהוא יום הז' וכולם כלולים בו, או הוא נגד הבינה והיא כוללת כל הז', לכן אין בשבת רק הקפה א' בלבד. וכה' **בשעה"כ** (ענין בית הכנסת) - ואמנם ביום השבת איך צריך להקיף רק הקפה אחת בלבד, וספק בדבר, אם הוא כנגד הת"ת הנקרא שבת וכולם כלולות בו, או אם הוא כנגד הבינה הכוללת לכל הז', ולכן אין בשבת רק הקפה אחת. והבאתי כבר בהערה הקודמת עדות **המהר"י צמח** המובא בפע"ח ובנגיד ומצוה וז"ל: אמרו לי החברים, שהרח"ו היה עושה הקפה אחת בכל יום, וביום השבת היה עושה שבעה הקפות, וכן עיקר, ע"כ. הרי שבשבת הקיף שבע פעמים התיבה. וכ"כ **במשנת חסידים** (מסכת שחרית דשבת פ"א מ"ג) - בשבת יקיף התיבה שבעה פעמים ויאמר מזמור אלהים יחננו, ויכוין שהפסוק השביעי הוא הגובר ושאר הפסוקים כלולים בו, ואחר ההקפה יאמר שם השביעי של אנא בכח, ע"כ. וכן בסידור הרש"ש העיד עליו בנו **הח"י בשמ"ש** שהיה עושה גם בשבת שבעה הקפות היפך ממה שמובא בשעה"כ. וכן כתב **הברכת אליהו** (מר' אליהו מני, אות נב) שמקור דבריו הוא מדברי המהר"י צמח שהעיד על המהר"ו שבשבת הקיף שבעה פעמים, ועוד כתב שאפשר שמרן הרש"ש נהג גם בחול הקפה אחת מטעם שכך נהג המהר"ו, ע"ש. ודלא כמ"ש הכף החיים (שם). מכל זה נראה טעמו של רבינו שכתב להקיף בשבת שבעה פעמים.

ח. איתא **בפע"ח** (שער עולם העשיה פ"א) - בענין הקפות הנזכר לא היה מורי ז"ל עושה אותם, כי היה מתאחר לבא בבה"כ, ושלא יראה כיוהרא, לכן לא היה עושה הקפות, אך כשהיה משכים בבית מדרשו היה מקיף. וכה' **בשעה"כ** (ענין בית הכנסת) - אבל אני ראינו שהוא היה בא לבה"כ, ולא היה מקיף שום הקפה, ואפשר כי בשביל שלא היה מן ה' הראשונים, לפי שהיה מתאחר לבא כ"ל, ולכן לא היה מקיף מפני הרואים שנראה כיוהרא, כנלע"ד.

בדין יוהרא בזמן הזה רבו המתירים בכמה עניינים, כגון בתפילין ועוד. רבינו כתב דאין כאן יוהרא, והוא כמ"ש **היד מלאכי** (לכלי הדינים כלל י' אות רעח) - יוהרא לא חיישין רק במילתא שחילקו בה חכמים בין איש לאיש ויש בקיומו או בביטולו הוראת שום סרך איסור או מניעת מצוה בהפכו, כל הפטור מאותו דבר ובא לעשותו מורה כאלו מתגאה בעצמו על שאר העם, אבל מילתא דליכא בהדה טעמא אחרינא כי אם חבובי מצוה והדורה, כגון לתפוס הציציות ולחבבם בנשיקה וכיוצא שהוא דבר השוה לכל נפש, בזה לא שייך ביה יוהרא, שו"ת דבר שמואל (ס' מו) עיין רמ"ע (ס' לו דף לו). וגינת ורדים (י"ד כלל ג' ס' ו). ע"ע בשוה"ט לקמן (סימן רסב ס"ח).

ב. כשיכנסו לבית הכנסת יריגיש אורו יתברך, וירתע האדם בהכנסו לבית המדרש מרוב פחדו, איך יכנס לבית אלהים יתברך שמו. וזה הענין מועיל לשלימות ולהשגת רוח הקודש, להרגיש הארה גדולה ואמיתית בעת התפלה, והוא שקודם שתכנס תמתין מעט ותשהה, ותכוין ליכנס במורא ופחד לפני אלהים אדיר יתברך שמו, ולא תכנס בפתע פתאום כמו שאינו מתיירא חלילה.

ואם הוא בבית הכנסת שיש שם עזרה, יניח תפילין בעזרה.

וקודם שיכנס יאמר 'ואני ברוב חסדך אבוא ביתך', שהוא סוד החסד עליון אשר אנחנו צריכין אליו תמיד, ובפרט ליכנס עמו בהיכל המלך, כדי שיפיק שאלותינו בכח החסד ההוא. ע"כ מגליון הקודם

ד. הטעם הוא כדי שלא יאמר אלו הפסוקים ללא תפילין, כדאיתא **בוזר** (ח"ג רסה) - ומאן דיעול קמיה לבי כנישתא, כד נפק מתרעיה ולא תפילין ברישיה וציצית בלבושיה, ואומר (תהלים ה ח) אשתחוה אל היכל קדשך ביראתך, קודשא בריך הוא אמר, אן הוא מוראי, הא סהיד שהודותא דשקרא. וע"ע מש"כ לעיל (סימן כה ס"ב, וסימן מג ס"ב).

ה. בענין אמירת פסוק 'בבית אלהים נהלך ברגשי'. **בפע"ח ובשעה"כ** הנ"ל איתא שיכוון בו ולא נזכר שיאמר בפה, וכה' **באור עינים** (ח"ב הקדמה כלל כא) כתב ויכוין בפסוק בבית אלהים וכו'. בהגהות **שערי בינה** על פע"ח שם כתב - אמר **מאיר [פאפיראש]**, מסופק אני אם צריך לומר פסוק זה של בבית אלהים נהלך ברגש כו', והאומרו לא הפסיד, שאין זה ברכה לבטלה ולא שינוי מטבע. וכן **במשנת חסידים** (מסכת בית הכנסת פ"א מ"ג) כתב שיאמר אותו, וכן **בסידורי האר"ק והרש"ש** כתבו שיאמר הפסוק, וכן **במג"א** (ריש סימן מו) הביא בשם הכתבים שיאמר הפסוק. ולזה כתב רבינו ויאמר הפסוק.

רבינו כתב 'ויאמר הפסוק הזה [ואני ברוב חסדך אבוא ביתך] ופסוק 'בבית אלהים נהלך ברגשי', ונראה דבריו שהוא על הסדר שקודם אומר 'ואני ברוב' ואח"כ 'בבית אלהים', וכ"כ **במג"א** (ריש סימן מו) - קודם בואו לבה"כ יאמר 'ואני ברוב חסדך וכו', ובכניסתו יאמר 'בבית אלהים נהלך ברגשי' (כתבים). ובהגהות **נתיב חיים** הגיה את המג"א וכתב שצריך לגרוס להיפך, קודם בואו לבה"כ יאמר 'בבית אלהים וכו' ובכניסתו יאמר 'ואני ברוב'. וכן **במשנת חסידים** (שם) ובסידורי **האר"ק והרש"ש** סידרו לומר קודם 'בבית אלהים' ואח"כ 'ואני ברוב', וכן כתבו לומר שניהם קודם כניסתו לבית הכנסת. וע"ע **בשע"ת** (שם סק"א) הביא כל הענין ע"ש. וכונת רבינו שבבית הכנסת יאמר שניהם קודם כניסתו אחר הנחת תפילין כ"ל, והכא מיירי בבית המדרש שאין עזרה שמניח תפילין בבית המדרש על מקומו, ותחזור לאחוריו ד' אמות, ואומר שני הפסוקים בתוך הבית המדרש, ונראה מדברי רבינו שיאמר קודם 'ואני ברוב' ואח"כ 'בבית אלהים'. **ובכף החיים** (סימן כה ס"ה) כתב - אמנם מ"ש שם השע"ת (שם) לאומרו ['בבית אלהים'] קודם 'ואני ברוב חסדך' וכו', לא כן אנכי עמדי אלא כמ"ש **קיצור של"ה** (תפלה דף נא ע"ג) לאומרו ['בבית אלהים'] אחר שאמר 'ואני ברוב וכו' ונכנס לביהכ"ס, וכך משמע מדברי שער הכוונות למעיין ומבין דבריו הרב ז"ל, עכ"ל. הרי שגם בבית הכנסת צריך להקדים 'ואני ברוב' ל'בבית אלהים'.

ו. איתא **בפע"ח** (שער עולם העשיה פ"א) - כשנכנס לבה"כ ישתחוה נגד ההיכל ויאמר, אלהים יחננו וגו', ויש בו ז' פסוקים, ובכל פסוק מהז' יקיף פעם אחת את התיבה, ולא את בה"כ עצמה, וכו'. וכה' **בשעה"כ** (ענין בית הכנסת) - ואחר שנכנס לבה"כ, שמעתי בשם מורי ז"ל, שבכניסתו ישתחוה כנגד ההיכל. ואחר כך יאמר מזמור אלהים יחננו ויברכנו וכו', אשר יש בו ז' פסוקים, וכנגדם יקיף ז' הקפות סביב התיבה שבאמצע בית הכנסת. וטוב הוא שיכוין לגמור פסוק אחד בכל הקפה מהשבע, עד שייגמור הז' הקפות בז' פסוקים וכו', ע"כ. מכל האמור משמע שיש להקיף כל יום שבעה הקפות סביב התיבה, ורבים מגדולי המקובלים (עיין **בהוראת שעה ובשמן ששון**) נתחבטו דלא מצאנו בשום דוכתי כזאת הן במעשה והן בכוונת הדברים, ואיכא דאמרי דמלשון שהביא בשער הכוונות הוא לא ממה ששמע מהרח"ו בעצמו ממרן הא"י, שהרי כתב 'שמעתי בשם מורי ז"ל', וכן סיים 'ע"כ שמעתי בשם מורי ז"ל', הרי שמע זאת מאחד התלמידים, ועוד שהעיד **מהר"י צמח בפע"ח** (שם) וכה' **בנגיד ומצוה** וז"ל: אמרו לי החברים, שהרח"ו היה עושה הקפה אחת בכל יום, וביום השבת היה עושה שבעה הקפות, וכן עיקר, ע"כ. והנה זה דומה להקפות שבחג הסוכות שבכל יום מקיפים פעם אחת, ובהושענא רבה מקיפים שבע פעמים. ולכן כתב רבינו לינהוג כהמהרח"ו שיקיף את התיבה פעם אחת בכל יום, ועוד סיים המהר"י צמח 'וכן עיקר'. ומש"כ **הכף החיים** (סימן כה אות כה) שאין ליסמוך על המהר"י

הרה"ק רבי יצחק אייזיק בן רבי משה יחזקאל טויב מקאלוב זצ"ל ז' אדר שני תקפ"א

ברכת הבעש"ט

חד מחשובי העיר סערנעש אשר במחוז זעמפלאן שבארץ אונגארן, היה רבי משה יחזקאל ואשתו מרת רייזל, ברכת ה' היא תעשירי הון ועושר היה מצוי בביתם, ביתם הייתה פתוח לרווחה לכל דכפין, ובשמחת ליבם דאגו לכל אחד די מחסורו אשר יחסר לו, וכל מי שנכנס לביתם יצא שבע וטוב לב, אך דבר אחד היה חסר לבני הזוג, והוא שלא נפקדו זה רבות בשנים בבנים. באותם השנים ורבינו הקדוש אור שבעת הימים רבי ישראל בעל שם טוב זיע"א היה דרכו בחזרה מאיסטנבול שבתורכיה לביתו, כפי שגילו לו מן השמים שיחזור לביתו, שעתה הוא לא העת רצון שיגיע לארץ הקודש, ועיין בארוכה בספר הקדוש 'נתיב מצותיך' לרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא זיע"א נתיב אמונה, עבר בחזרה דרך ארץ אונגארן, ושבת את שבתו באכסניא בבית רבי משה יחזקאל, וקודם שנסע משם שאלם מה שאלתם ומה בקשתם שיברך אותם, ויענו ויאמרו: שהם רוצים לזכות בן זכר זרע של קיימא צדיק וקדוש, ויען להם: שבתנאי זאת יברך אותם אם הם מסכימים שיאבדו את כל רכושם אז יזכו למלאות משאלות ליבם, והסכימו שניהם לדבר, ובירכם בן זכר זרע של קיימא צדיק וקדוש, בן אשר יאיר את כל העולם כולו. וכן היה שאחר זמן מה לערך שנת תקי"א נפקדו בן זכר, ונקרא שמו בישראל יצחק אייזיק, וכן הדבר השני נתקיימה שירד עליהם הגלגל, ונהפכו לעניים ואביונים ומחוסרי כול, אך ששים ושמונים שזכו להיפקד בן זכר.

בצל החסידות

הילד יצחק אייזיק שנולד בשנות הרעב, היה פרנסתו ממרעה הצאן, ומוזה היה לו לחם לאכול ובגד ללבוש וממון לכלכל את אמו הענייה, אך אעי"פ שכל היום היה בין עצי השדה, לבו ובשרו ירננו לא-ל חי, כל עצי היער עימו ירננו. ומסופר שהרב הקדוש רבי לייב שרה"ס זיע"א סיבב בעת ההיא בארץ אונגארן, ויהי כי עבר דרך היער וירא והנה נער בוכה, וירא כי הנה לפניו עומד ילד אשר נשמה גדולה לו, נתיידד עמו ודיבר אל ליבו שיבוא ללמוד בישיבה שבניקלשבורג אצל הרב הקדוש רבי שמעלקא מניקלשבורג זיע"א, גם השתדל אצל אמו שכל מחסורו אשר יחסר לו לער, מקבל על עצמו, כמוצא שלל רב הביא רבי לייב שרה"ס את הנער אל הישיבה הקדושה, וירח בריח הניחוח ריח התורה, עלה ונתעלה בתורה בשי"ס ופוסקים, ועל כלנה ביראה ובעבודת השם, ובקדושה ובטהרה על דרך החסידות. כשישב באותם הימים והתאבק תחת רגלי רבו,

תלמידיו הגדולים של רבי יצחק אייזיק מקאלוב היו בעיר אושוואר שבאונגארן, היא העיר הגדולה שבו ישבו צדיקים וחסידים והגו בתורה וביחוד בנסתרות התורה, אחר הסתלקות רבם, קיבלו עליהם לרב ומורה עליהם, ונתבטלו כחרס הנשבר, וכעבדיה קמיא מריה ישבו והגו, לפני רבינו הגאון הקדוש קודש הקדשים איש האלוקים רבי יצחק אייזיק מקאמרנא זיע"א בעל ה'היכל הברכה', עוד בהיותו רך בשנים שנת תקצ"ד, שלוש שנים אחר שנעטר בכתר ההנהגה, אחר הסתלקות רבינו הגאון הקדוש שר בית הזוהר רבי צבי הירש מזידיטשוב זיע"א בעל ה'צבי לצדיק' ביום י"א תמוז תקצ"א.

וכפי שכותב רבינו הקדוש בספרו 'היכל הברכה' (סוף פרשת מטות), וזלה"ק: **ובילדותי בהיותי כבר עשרים ושמונה שנה הייתי במדינת אונגורן, ואמרתי בסעודה שלישית על עשרה פסוקים דרישהו וסופיהו חד וכו', ובמסבה זאת היה שם צדיקים, אחד מוהר"ר מענדל, תלמיד הרב הקדוש מו"ה אייזיק מקאליף, והשני לו מוהר"ר זאב וואלף תלמיד הנ"ל, ואמרו לי אי לא אתינא (אלא להא, זיינו). ובפיהם היה שגור כל כתבי האר"י על פה ממש. התלמידים הנ"ל הם הצדיקים המפורסמים, רבי מנחם מענדל הענדלס זצ"ל אבי משפחת שווארץ שהסתופפו בצל רבותינו הקדושים מקאמרנא זיע"א, רבי זאב וואלף גאלדבערגער זצ"ל שבסוף ימיו איהו למושב לו בארץ הקודש, וכן החסיד רבי ישעי' דוד שטראסער חותנו של הרה"ק רבי משולם פייש מטהאש זצ"ל ועוד כידוע.**

הסתלקותו

סוף שנותיו היו מלאים יסורים ומכאובים, וברוב קדושתו התגבר על ייסוריו ומכאוביו, והמשיך דרכו בתורתו ובעבודתו עלי אדמות, ויהי בעצם יום השבת קודש פרשת פקודי שנת תקפ"א נתגבר עליו מכאוביו, וכשיצאה שבת קודש אור ליום ראשון ז' אדר שני יצתה נשמתו בטהרה, ובבכי גדול ובמספד נקבר בעיר ממלכתו קאלוב, ואוהל גדול נבנה על מצבתו.

וכה נחרת על המצבה כפי מה שציווה קודם מותו: **פ"נ אדונינו מורינו ורבינו אב"ד דגליל סאבאלטש, אשר שפט את ישראל ארבעים שנה, ולמד את העם בצדק, ויחי יצחק אייזיק בן רייזל בן משה יחזקאל זצ"ל שבעים שנה, ויהי כי זקן יצחק יוגוע בשבת קודש בעת רצון עת צאת הכוכבים, ויאסף אל עמיו אל מערת קברו אשר לו, יום א' ז' אדר שני תקפ"א לפ"ק, והיה יכול ללמוד על הדף, והיה ערליכער יוד זכותו יגן עלינו. ת.נ.צ.ב.ה.**

רבינו הגאון הקדוש שר בית הזוהר רבי אליעזר צבי מקאמרנא זיע"א בעל ה'דמשק אליעזר', ציווה קודם הסתלקותו לשלושת נכדיו, בני חתנו הרה"ק רבי יהודה צבי טויב זצ"ל בן הרה"ק רבי שלמה טויב זצ"ל בן הרב הקדוש רבי משה חיים טויב זצ"ל בן הרב הקדוש רבי יצחק אייזיק מקאליב זצ"ל, שיתעטרו בכתר ההנהגה וימשיכו את חצר ודרך החסידות של זקנם הגדול מקאלוב, ושלושת הנכדים: א. הרה"ק רבי מנחם חיים טויב זצ"ל התעטר ברבנות ראזדאל. ב. הרה"ק רבי משה טויב נתעטר ברבנות קאלוב, ג. הרה"ק רבי אברהם מרדכי שלום נתעטר ברבנות פאמראן, והם הפריחו מחדש את חצר הקדוש על דרך אבותם לבית קאלוב וקאמרנא.

בארץ אונגארן, משם יצא עבודת השם על דרך עבודת החסידות, האור הראשון שהאיר והפיץ את תורת רבינו הקדוש אור שבעת הימים רבי ישראל בעל שם טוב זיע"א בארץ אונגארן. ומעשה שהיה כך היה, מתחילה כשחזר לעיר קאלוב במחוז סאסלאטש, ישב בביתו ולא רצה לקבל עליו משרת רבנות ושררה, וישב ולמד והגה בתורה מתוך הדחק, בשכנותו היה דר הנגיד המפורסם הצדיק רבי יעקב פיש זצ"ל אבי אבות משפחת פיש מקאלוב והאדאס, תלמידי וחסידיו רבותינו הקדושים מקאמרנא זיע"א, שהיה הוא מלווה לו ממון ודואג לפרנסת ביתו, ויהי כי ארכו הימים והחובות נצטברו ועלו למעל מראש, החליט רבי יעקב כי עתה הוא שעת הכושר, ששכנו רבי יצחק אייזיק ישנה את דעתו ויקבל עליו את נור הרבנות, וירד אליו בטענת פריעת בעל חוב מצווה שעבר כבר עידן ועידנים ומבקש ממנו שיפרע לו עתה את חובו, ורבי יצחק אייזיק התחיל לבקש על נפשו כי אין בביתו פרוטה לפרוטה, ויאמר לו רבי יעקב כי בזאת יאות להסכים לוותר על כל חובותי, בתנאי שיקבל על עצמו את עול ונור רבנות העיר, בליט בריחה הסכים רבי יצחק אייזיק, ונתעטר בכתר רבנות העיר קאלוב.

רועה ישורון

מיום שנתעטר בכתר הרבנות דאג לכל צרכי העיר, ותיקן את מבואות העיר בדברים הצריכים תיקון לגדור גדר ולעמוד בפרץ, גם עמד לימון יושבי הארץ להצילם מידי הגוים הזידים שעלילו עליהם עלילות דברים, סיפורי נפלאות ורוח הקודש גלויה ראו בו, ורבים נושעו בכוחו וברכותיו ובתפילותיו למלך א-ל חי וקיים, ביחוד היה גדול כוחו להוציא יקר מזולל, להציל נערי ישראל מללכת אל שאול, מפורסם גודל כוח הנגינה שלו, שעיי"ז הכניס התעוררות תשובה בלב כל השומעים.

עם צער גלות השכינה נשתתף רבי יצחק אייזיק, ומפורסם ניוגויו הקדושים, גלות גלות, וסאל א קאקאש מאר ועוד, המלאים נעוגים לגאולתנו ופדות נפשנו, גדולי התורה והחסידות שרו את ניוגויו הקדושים בכל עת רצון, גם אצל רבותינו הקדושים מקאמרנא זיע"א, שררו בעידנא דרצון ובעידנא דחדוותא את ניוגויו הקדושים, זקני החסידים עד היום זוכרים ומספרים, איך שרבינו הגאון הקדוש רבי חיים יעקב מקאמרנא זיע"א בעל ה'פרי חיים', היה שר את ניוגויו רבי יצחק אייזיק מקאלוב, וביחוד את הניגון סאל א קאקאש, ובקול אדיר שאג כארי והתרפק אל קונו, בעת שוררו הניגון הנ"ל.

הננו מתכבדים להזמין את כל קהל הקודש, מתפללי ולומדי בית מדרשינו, וחכמי ורבני הכולל לרגל יומא דהילולא דרבינו הגאון הצדיק רבי ישראל יצחק הלוי רייזמאן זצוק"ל ראב"ד בעיה"ק וירושלים תובב"א חותנו של כ"ק ארמו"ר הרה"ק רבינו שלום מקאמרנא זיע"א זכותו יגן עלינו אמן סעודת ההילולא - מלוה מלכה תתקיים במוצ"ש פרשת תרומה ז' אדר בשעה 9:00 בערב בהיכל בית מדרשינו זכות רבינו הקדוש ימליץ טוב בעדינו אכ"י"ד הגבאים